

Michał Głuszkowski

Socjologia w badaniach dwujęzyczności

Wykorzystanie teorii socjologicznych
w badaniach nad bilingwizmem

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIwersytetu Mikołaja Kopernika

Toruń 2013

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
--------------------	---

Rozdział I

Teoretyczne podstawy dla wykorzystania teorii socjologicznych w badaniach dwujęzyczności

1.1. Podstawowe pojęcia teorii kontaktów językowych Uriela Weinreicha ..	19
1.2. Czynniki powodujące zjawisko interferencji	19
1.3. Dwujęzyczność na poziomie jednostki i grupy	22
1.4. Socjologiczne i psychologiczne uwarunkowania bilingwizmu indywidualnego	23
1.5. Postulaty metodologiczne <i>Languages in contact</i> i zasygnalizowane problemy badawcze	70
1.6. Bezpośrednie inspiracje socjologiczne	75
1.7. Czynniki determinujące interferencję. Podsumowanie teorii Uriela Weinreicha	78

Rozdział II

Socjologiczne uzupełnienie teorii kontaktów językowych

2.1. Dyglosja	82
2.2. Dwujęzyczność i dwukulturowość. Kategoria pojęciowa pogranicza	96
2.3. Socjalizacja i jej znaczenie dla języka. Pojęcie grup pierwotnych i wtórnych. Znaczenie klasy szkolnej. Język prymarny i sekundarny	98
2.4. Teorie tożsamości osobowej i kulturowej oraz faz rozwoju osobowości społecznej	103
2.5. Kategoria teoretyczna roli społecznej. Genderowe przyczyny zróznicowań językowych	110
2.6. Teoria racjonalnego wyboru	115
2.7. Pojęcie dysonansu poznawczego. Zjawisko anomii	117
2.8. Teorie zmiany społecznej a dwujęzyczność	121
2.9. Kod ograniczony i rozwinięty	125
2.10. Symboliczne znaczenie języka. Koncepcja przemocy symbolicznej Pierre'a Bourdieu i Jean-Claude'a Passerona	130
2.11. Ekologia językowa	133

Rozdział III**Teoria a praktyka. Przykłady zastosowania teorii socjologicznych
w badaniach dwujęzyczności**

3.1. Pierwsze badania dwujęzyczności a socjologia	136
3.2. Przegląd wybranych opracowań na temat dwujęzyczności pod kątem wykorzystania socjologii	140
Zakończenie	231
Социология в исследованиях билингвизма (Резюме)	239
Sociology in Bilingualism Research (Summary)	241
Bibliografia	243